

J. S. MONROE

**"Taitavasti punottu
ja niin tosi - varma
bestseller."**

CLARE MACKINTOSH

TAMMI

LÖYDÄ
MINUT

ENNEN KUIN ON LIIAN MYÖHÄISTÄ

J. S. MONROE

LÖYDÄ
MINUT

SUOMENTANUT ARTO SCHRODERUS

KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ

tammi

75 VUOTTA

HELSINKI

Lainauksen William Butler Yeatsin teoksesta *Torni ja kierreportaat*:

Valitut runot on suomentanut Jyrki Vainonen.

Lainauksen William Shakespearen näytelmästä *Antonius ja*

Kleopatra on suomentanut Matti Rossi.

Lainauksen William Shakespearen näytelmästä

Kuningas Lear on suomentanut Matti Rossi.

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS FIND ME ILMESTYI ISOSSA-BRITANNIASSA 2017.

COPYRIGHT © JS MONROE, 2017

ALL RIGHTS RESERVED INCLUDING THE RIGHTS OF REPRODUCTION

IN WHOLE OR IN PART IN ANY FORM.

SUOMENKIELINEN LAITOS © KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TAMMI 2018

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-951-31-9209-9

Hilarylle

Vaikka olen vanhus ja vaeltanut
halki niittyjen ja kukkuloiden,
otan selvää mihin hän on mennyt
ja suutelen hänen huuliaan ja pitelen käsiä

W. B. YEATS, VAELTAVAN

ANGUKSEN LAULU

SUOM. JYRKI VAINONEN

Löysin sen nurkasta hetki sitten: se oli nostanut siipensä ylös ja painanut ne yhteen kuin kädet rukoukseen. Loiko se katseen elämäni ja päätti kätkeä kauneutensa? En ihmettelisi.

Isä opetti minut rakastamaan perhosia. Jos kotiimme jäi perhonen vangiksi, hän keskeytti askareensa voidakseen päästää sen vapaaksi. Kun eilen olimme vesillä, hän löysi yhden purjepussin päältä, missä se lepäsi auringossa – se oli kuulemma pursuhopeatäplä. Hän kutsui minut paikalle, mutta kun lähestyin, perhonen lensi pois. Katsoimme hiljaa, kun se lehahti tiehensä huolettomana, rohkeana, niin kaukana rannasta, ettei voisi jäädä eloon.

En oikein tiedä, mikä perhonen tämä mahtaa olla. Tekisi mieli pakottaa sen siivet auki, että saisin vähän väriä tähän haalistuneeseen elämäni, mutta ei niin saa tehdä. Pakottamista on ollut muutenkin jo liikaa.

”Se vain lepää”, isä sanoo. Hän on ilmestynyt luokseni vai-vihkaa, mutta en koskaan säikähdä hänen ääntään. Hän on käynyt täällä usein viime viikkoina, ja hän lähtee aina yhtä hiljaa kuin on tullutkin. ”Siipien alapinnan kuviot auttavat sitä pysymään huomaamattomana.”

Koetan olla huomaamaton, ja jos minusssa on vielä kauneutta, pidän sen tallessa, kunnes Jar näkee minut. Ja jonain päivänä, isän avulla, levitän jälleen siipeni auringossa.

ENSIMMÄINEN OSA

1

Hautajaisista on viisi vuotta, mutta Jar tunnistaa hänen kasvonsa heti. Nainen seisoo ylöspäin menevissä liukuportaissa ja Jar laskeutuvissa, matkalla töihin, myöhässä pitkäksi venähtäneen illan jälkeen niin kuin aina. Liukuportaissa on ruuhkaa, mutta Jarista tuntuu, että he ovat metrossa kahdestaan ja ohittavat toisensa kuin maailman ainoat ihmiset.

Jar haluaisi melkein huutaa Rosan perään, kuulla nimen ruuhkan metelissä. Mutta hän lamaantuu, ei pysty sanomaan mitään, ja jää tuijottamaan, kun Rosa liukuu ylös kohti Lontoon pintaa. Minne hän on menossa? Missä hän on ollut?

Syke kiihtyy, käsi kostuu kumikaiteella. Jar yrittää taas huutaa, mutta nimi juuttuu kurkkuun. Nainen näyttää hämmentyneeltä, ahdistuneelta, huonovointiselta. Kurittomat hiukset ovat poissa, eikä sängelle ajettu pää ole sellainen kuin muistikuvissa. Ryhtikin on huonompi kuin Jar muistaa: selkää painaa vanha reppu ja sen alla roikkuu kukkakuvioinen telttapussi. Ja myös vaatteet – haaremi-housut, fleece – ovat epäsiistit, huonosti valitut, mutta Jar ei kerta kaikkiaan voi olla tunnistamatta Rosaa. Tummat, vihertävän siniset ilmeikkäät silmät vakavien kulmakarvojen alla. Ja ilkkurisiet mutruhuulet.

Nainen vilkaisee alas liukuportaissa niin kuin etsisi jotakuta ja astuu ohikulkevien työmatkalaisten virtaan. Jar tutkii katseellaan alhaalla olevia ihmisiä, ja lämpimässä ilmavirrassa hänen ohitseen leijailee sanomalehden sivu kieppuen ja laskostuen. Kaksi miestä työntyy väkijoukon läpi ja ohjailee ihmisiä syrjään viranomaisen määräysvalan tuomalla hiljaisella itsevarmuudella. Miesten takana rivi digitaalisia mainoksia kääntyy kuin pelikortit.

Turistijoukko tukkii tien, ja Jar kurkkii sen takaa turhautuneena niin kuin voisi sillä tavoin saada heidät jotenkin hajaantumaan. Eikö näiden Lontoon-oppaissa selitetä, että täällä seistään oikealla? Hän hillitsee itsensä, muistaa omat epäroivät alkuaikansa kaupungissa, juuri Dublinin-koneesta astuneena. Ja sitten hän pääsee ohi ja kurvaa liukuportaiden juuressa kuin lapsi ja nousee taas ylös, tällä kertaa liukuportaiden välissä kulkevia rappuja, harppoo kaksi askelmaa kerralla.

”Rosa”, hän huutaa lähestyessään portteja. ”Rosa!” Mutta hänen äänensä ei vakuuta eikä ole kyllin uskottava, sillä yksikään pää ei käännä. Viisi vuotta on pitkä aika elätellä toivoa. Hän tutkii täyttä lippuhallia ja arvaa, että nainen on kääntynyt vasemmalle Paddingtonin asemahalliin.

Vain hetkeä aikaisemmin Jar oli livahtanut portista paha-aavistamattoman työmatkalaisen perässä, koska oli jo rahaton, vaikka palkkapäivään oli vielä viikko. Nyt hän joutuu tekemään saman uudelleen, menemään peräkanaa vanhemman miehen kanssa. Hän näyttää miehelle, minne lippu laitetaan, ja astuu portista samalla kertaa, mutta vaivattomuus, jolla hän välttää kiinni jäämisen ei tuota hänelle mitään tyydytystä, ei minkäänlaista nautintoa. Se on nuoruuden avuliaisuudeksi naamioitua petollisuutta.

Hän juoksee keskelle asemahallia ja pysähtyy vetämään

henkeä, kädet polviaan vasten, Brunelin suunnitteleman karun aseman korkea kaarikatto pänsä päällä.

Ja sitten hän huomaa jälleen naisen, huomaa tämän suuntaavan laiturille 1, jolta on lähdössä juna Penzanceen. Jar puikkelehtii väkijoukossa kiroillen, anteeksi pyydellen, ja yrittää pitää repun näköpiirissään.

Kääntyessään postikortteja myyvän kojun kohdalta Jar näkee naisen kävelevän edessä, ykkösluokan vaunujen vieressä, vilkuillen olan yli. (Collegessa heillä oli tapana sujauttaa tällaisista kojuista ostettuja postikortteja toistensa ovien alitse ja kilvoitella ironiassa.) Jar kääntyy itsekkin vaittomaisesti katsomaan. Mieskaksikko kävelee heitä kohti, ja toisella on sormi korvallaan.

Jar katsoo takaisin laiturille. Vartija puhaltaa pilliin ja käskee Rosan siirtyä sivuun. Rosa ei piittaa korviavihlovasta varoituksesta vaan riuhtaisee raskaan oven auki ja sulkee sen niin päättäväisesti, että koko asema kaikuu.

Nyt Jar vuorostaan lähestyy junaa. ”Siirtykää sivuun”, vartija huutaa taas, kun vaunu alkaa liikkua.

Jar juoksee ovelle, mutta Rosa kävelee jo käytävällä katsellen itselleen istumapaikkaa, tönäisee jonkun penkkiä ja pyytää anteeksi. Jar pysyttelee kiihtyvän junan rinnalla ja näkee, kun Rosa nostaa reppunsa telineelle ja istuu ikkunapaikalle. Ensimmäistä kertaa Rosa näyttää tulevan tietoiseksi siitä, että ruudun takana on joku, mutta hän ei kiinnitä Jariin mitään huomiota vaan istuu, ottaa jonkun jättämän sanomalehden ja vilkaisee matkatavarahyllylle.

Juna liikkuu jo liian nopeasti, mutta juostessaan Jar läimäyttää ikkunaa. Nainen kääntyy katsomaan, silmät pyöreinä säikähdyksestä. Onko se Rosa? Jar ei ole enää varma. Ilmeessä ei näy tunnistamisen häivääkään, ei pienintäkään

tietoisuutta siitä kuka Jar on, siitä että he kerran rakastivat toisiaan yli kaiken. Jarin askeleet harvenevat, hidastuvat kävelyksi, ja hän pysähtyy katsomaan etääntyvää junaa ja naista, joka tuijottaa takaisin: kaksi vierasta katsoo toisiaan.

2

Cambridge, kesälukukausi 2012

Tiedän, ettei tätä pitäisi edes kirjoittaa – mitään ei saisi jäädä, ei yhden yhtä tiivistysvanaa Fenlandin taivaalle, kuten terapeutini sanoisi – mutta olen pitänyt päiväkirjaa koko elämäni, ja pakko tässä on jollekin puhua.

Kävin tänä iltana taas ulkona teatteriväen kanssa. Vaikuttaa siltä, että saan Gina Ekdalin osan, jos haluan. Vakuuttelen itselleni, että teen kaiken tämän isän takia.

No, en nyt ihan kaikkea. Otin ession, kun tulimme publiin. Kynttilät paloivat pöydillä kuin krusifiksit – kauniisti, profeettallisesti ehkä – mutta ei se oikein sellaista ollut kuin toivoin. Luullakseni suutelin ohjaajaa, Samia, ja mahdollisesti Bethiä, joka esittää rouva Sörbyä. Olisin pussaillut kaikkia, jos Ellie ei olisi tullut väliin.

En aio kokeilla sitä toiste, mutta olen päättänyt ottaa kaiken irti jäljellä olevasta ajasta. Tiedän, ettei tämä porukka tai tämä elämä ole minua varten, mutta paremmin tämä lukukausi on sujunut kuin kaksi ensimmäistä (”Michaelmas” ja ”Lent”, kuten isä välttämättä halusi niitä kutsua – minä tarkennan jatkossakin vuodenajoilla). On niin helppo ajautua väärään porukkaan, mutta paljon vaikeam-

paa on irrottautua loukkaamatta muita tai antamatta itseltään leuhkaa vaikutelmaa.

Pubin jälkeen menimme syömään, tosin minulla ei ollut nälkä. En tiedä, mikä paikka se oli, jossain tuolla joen rannalla. Olin edelleen melko humalassa – kunnes piti maksaa lasku.

Ja silloin minä hänet tapasin. Miksi nyt, kun aikaa on niin vähän jäljellä? Miksei ensimmäisellä lukukaudella?

Hän kiersi pöytämme ja otti jokaiselta maksun. Yksi lasku neljääntoista osaan jaettuna, uskomatonta kyllä. Mutta tämä tyyppi ei valittanut sanallakaan, ei edes silloin kun hän tuli minun kohdalleni eikä korttini toiminut.

”Kone oikuttelee”, hän sanoi niin hiljaa, että hädin tuskin kuulin. ”Kantama ei riitä tänne asti. Tulisitko kassalle.”

”Anteeksi?” minä sanoin ja katsahdin häneen. En ole lyhyt, mutta tämä tyyppi oli pitkä, iso karhumainen mies, joka oli ajanut partansa huolellisesti ja jolla oli pehmeä irlantilainen korostus.

”Täytyy kokeilla tätä korttiasi uudelleen, lähempänä kassaa.”

Jokin hänen katseessaan, siinä hyväntahtoisessa, rauhoittavassa hymyssä, sai minut nousemaan pöydästä ja seuraamaan häntä kassalle. Pidin hänen isoista, siisteistä käsistään, hillitystä peukalosormuksesta. Mutta hän ei ollut ollenkaan minun tyyppiäni. Leveiden leukaperien kaaret yhtyivät liian teräväksi leuaksi ja suu oli pieni ja tiukka.

Vasta kun muut eivät enää kuulleet, hän kääntyi minuun päin ja sanoi kovemmalla äänellä, ettei kone ollut hyväksynyt korttiani.

”Sääntöjen mukaan minun pitäisi ottaa sinulta kortti pois ja leikata se kahtia.” Hän virnisti. Samalla hänen suu-

ret kasvonsa kirkastuivat ja asettuivat sopusuhtaisempaan muotoon: leuka pehmeni ja poskipääät nousivat.

”Mitä nyt tehdään?” kysyin mielissäni, koska tunnuimme olevan samassa juonessa. Olen ollut peea siitä lähtien, kun tänne tulin.

Hän katsoi minua ja taisi ensimmäistä kertaa ymmärtää, kuinka humalassa oikein olin. Ja sitten hän vilkaisi kohti pöytää.

”Näyttelijöitä koko sakki?” hän sanoi.

”Mistä arvasit?”

”Ei tippejä.”

”Ehkä ne jättävät sitten käteisenä”, minä sanoin yhtäkkiä puolustellen uusia ystäviäni.

”Kerta se olisi ensimmäinenkin.”

”Et sitten itse ole näyttelijä”, minä sanoin.

”Juu en. Enhän minä nyt toki.” Äänensävy sai minut nolostumaan. ”Mitäs teet silloin kun et puhu epäkohteliaasti ystävistäni?” minä kysyin.

”Olen opiskelija.”

”Täällä? Cambridgessa vai?”

Se oli typerä, alentuva kysymys, ja hän säästi minut vastaukselta.

”Ja kirjoitankin jonkin verran.”

”Hieno homma.” Mutta en kuunnellut. Mieleni harhaili jo takaisin omaan osuuteeni laskusta ja siihen tosiasiaan, ettei minulla ollut varaa maksaa sitä. En halua muiden näyttelijöiden tietävän pennittömyydestäni, vaikka se kuuluu ammatinkuvaan. Enkä voi kertoa heille, että talousongelmani – kaikki ongelmani – ovat pian ohi. En voi kertoa kenellekään.

”Tippilaatikossa on tarpeeksi rahaa muilta ruokailijoilta, hoidan osuutesi sillä”, hän sanoi.

Mykistyin hetkeksi. ”Miksi sinä niin tekisit?”

”Koska minusta tuntuu, että olet ensimmäistä kertaa ulkona noiden kanssa ja yrität tehdä vaikutuksen. Rooli saattaa mennä sivu suun, jos et voi maksaa. Ja odotan jo innoissani, että pääsen katsomaan. Ibsen ei ole hassumpi.”

Katsoimme toisiamme hiljaa. Hän tarttui minua kyynärpästä, kun huojahdeltiin niin paljon. Aloin olla tosi huonovointinen.

”Onko kaikki hyvin?” hän sanoi.

”Voitko viedä minut kotiin?” Äänensävyyni – sopertava, aneleva – kuulosti ihan väärältä, niin kuin olisin kuunnellut jonkun toisen puhetta.

”Pääsen vasta tunnin kuluttua.” Hän katsoi Elliotä, joka oli tullut paikalle. ”Ystäväsi taitaa olla raittiin ilman tarpeessa”, hän sanoi.

”Onko Rosa maksanut?” Ellie kysyi.

”Asia on hoidettu.” Hän palautti korttini.

Ja muuta en sitten muistakaan. En tiedä edes nimeä. Ei jäänyt muuta kuin ensivaikutelma: kiireetön mies hössötävässä maailmassa, omaan tahtiinsa elelijä – aikaa vaikka muille jakaa, kuten isällä oli tapana sanoa. Ja onko tyynen ulkokuoren alla kurissa pidettyä hurjuutta, padottua intohimoa? Vai onko tämä vain omaa toiveajattelua?

Nyt hävettää. Kummallakaan meistä ei ollut rahaa, mutta hän, irlantilainen kirjailija, työskenteli nurisematta ravintolassa ja tarjoili saidoille opiskelijoille maksaakseen laskunsa, ja minä jätän omani maksamatta, kun luottoraja paukkui.

Pieni osa minusta – aika isokin oikeastaan – toivoo, että tapaisin hänet uudelleen, mutta en halua sotkea häntä tuleviin tapahtumiin. Pelkään edelleen, että olen tehnyt väärän päätöksen, mutta en näe muutakaan ratkaisua.

3

J ar istuu työpöytänsä ääressä ja lukee, mitä kaikkia tekosyitä työkaverit ovat keksineet jättääkseen väliin puoli kymmenen palaverin eli tehneet aivan niin kuin hän. Hänestä on aina yhtä hämmästyttävää, millaisiin selityksiin ihmisillä riittää pokka. Eilen Tamsin lähetti ryhmälle meilin, jossa sanoi myöhästyvänsä, koska palokunta joutui pelastamaan hänet kylpyhuoneesta. Kun Tamsin lopulta saapui posket punaisina ja paita juoponnapiissa, kuultiin paljon vitsejä palomiesten letkuista.

Tänään tarjonta on arkisempaa. Benin pyykkikone on päästänyt vedet keittiön lattialle, Clive syyttää raiteelle eksynyttä lehmää myöhästyneestä Hertfordshiren-junastaan, ja Jasminelta on tullut tällainen: ”Lähdin kotoa ilman lompakkoa, kävin hakemassa, tulen myöhässä.” Maria, deskin *grande dame*, on paremmassa vedossa: ”Mies söi lasten eväät, joudun tekemään uudet.” Ei hassumpaa, Jar ajattelee, mutta ei mitään verrattuna Carlin viimekesäiseen tekosyyhyin: ”Alan vähitellen koota itseäni Glastonburyn jälkeen. Saatan myöhästyä muutaman päivän.”

Carl on Jarin ainoa tosi liittolainen toimistolla, aina valmis lähtemään tuopille töiden jälkeen, hellittämättömän hyväntuulinen kaveri, joka kulkee jatkuvasti kuulokkeet korvilla. (Kun Carl menee keittämään teetä, hän kiertää

ilmoittamassa siitä muille muodostamalla T:n käsillään.) Silloin kun Carl ei hoida taidesivuston eli tämän heidän työpaikkansa musiikkikanavaa, hän tekee keikkaa dj:nä, soittaa junglea, ja tolkuttaa kaikille, jotka vain suostuvat kuuntelemaan, ettei junkka ole retroa eikä poissa muodista vaan suosituempaa kuin koskaan ennen. Hänellä on myös epäterveellisen laaja tietämys tietokoneista, ja hän unohtaa usein, ettei Jar ole kiinnostunut mobiilisovellusten kehittämisestä tai ohjelmointiparadigmoista.

Jar oli itsekin harkinnut selitysmeinin lähettämistä Paddingtonin asemalta, mutta mitenköhän se olisi otettu vastaan: ”Näin äsken yliopistonaikaisen tyttöystäväni, joka teki itsemurhan viisi vuotta sitten. Muiden mielestä se on vain kuvitelmaa, pitäisi kuulemma jatkaa elämää, mutta minä tiedän, että hän on elossa, en tosin miten enkä missä, mutta aion etsiä hänet käsiini. Ei hän ollut valmis kuolemaan.”

Carlille hän on kertonut kaiken mutta muille ei. Hän tietää, mitä mieltä he ovat. Miksi palkittu nuori irlantilaiskirjailija, jonka esikoiskokoelma oli saanut hyvät arvostelut, joskaan ei kaupallista menestystä, istuu helvetin seitsemännessä piirissä eli Angelissa ohjailemassa netti-liikennettä kirjoittamalla klikkiotsikoita Miley Cyruksesta? Valitettavasti häntä pyydettiin heti alkuun kirjoittamaan kirjoituskammosta: kymmenen kirjailijaa, jotka olivat kadottaneet taikansa. Toisinaan hän miettii, oliko hänellä itsellään edes ollut sitä.

Viime kuukausina hän on nähnyt Rosaa yhä tiuhemmin: ohiajavienväen autojen ratissa, pubissa, bussin numero 24 yläkerrassa (etupenkillä, missä he olivat aina istuneet ollessaan Lontoossa ja matkalla Camdeniin). Galwayn perhelääkäriin mukaan puhutaan surun aiheuttamista aistiharhoista.

Jarin isällä on toisenlaisia ajatuksia: hän puhuu innoissaan *spéirbheanista*, taivaallisesta naisesta, jolla oli tapana ilmestyä huuruissa irlantilaisissa runoissa. ”Miten sinä nyt noin tunteettomasti”, äiti sätti, mutta Jar ei ollut millänsäkään. Hänellä on läheinen suhde isäänsä.

Hän vietti paljon aikaa Galwayssa heti Rosan kuoleman jälkeen ja yritti käsittää, mitä oli tapahtunut. Hänen isänsä omistaa baarin Latin Quarterissa. He istuivat usein myöhään puhumassa Rosasta tehdyistä havainnoista, etenkin yhdestä Connemaran rannikolla. (Jar puhui, isä kuunteli.) Jar tiesi, että osa niistä oli vääriä hälytyksiä, mutta entäpä ne joita hän ei pystynyt kumoamaan...

”Jäbä näyttää kalmankalpealta”, Carl sanoo ja lysähtää tuoliinsa, joka päästää sihahduksen. ”Oletko nähnyt aaveita vai?”

Jar ei sano mitään, kun Carl kirjautuu sisään.

”Voi jeesus, anteeksi”, Carl sanoo selatessaan promo-cd-kasaa pöydällään. ”Ajattelin vain, että – ”

”Ostin sinulle kahvin”, Jar keskeyttää ja antaa Carlille latten. Hän ei halua pitkittää ystävänsä vaivaantuneisuutta. Carl on aavistuksen ylipainoinen, lapsenkasvoinen, ja hänellä on vaaleat rastat ja kerubin hymy ja ärsyttävä tapa lyhentää sanat meileissään (”välttis” eikä välttämättä, ”vaiks” eikä vaikka, ”haastis” eikä haastattelu), mutta hän on hyväntahtoisempi kuin kukaan Jarin tuntema ihminen.

”Kiitos.” Kiusaantunut tauko. ”Missä se tapahtui?” Carl kysyy.

”Voin kirjoittaa tänään doodlesta”, Jar sanoo piittaamatta kysymyksestä.

”Oletko varma?”

”On Ibsenin vuoro. Vanha tuttu.”

He kirjoittavat vuorotellen juttuja Google doodlesta. Idea

on sellainen, että he kirjautuvat Australian Google-sivulle edellisenä iltana ja ottavat yhdentoista tunnin etumatkan nukkuvaan maailmaan nähden, mutta usein he unohtavat tehdä niin. Jutut on haudattu näkymättömiin, mutta ne lisäävät liikennettä verkkosivulla, kun ihmiset klikkaavat joutilaasti hakukoneen koristeltua päivän logoa.

Puolen tunnin kuluttua, kirjoitettuaan tarpeettomankin monisanaisesti Ibsenistä, lähinnä Gina Ekdalin hahmosta *Villisorsassa* ja siitä, miten tavattoman hieno opiskelijoiden produktio näytelmästä nähtiin Cambridgessa viisi vuotta sitten, hän on Carlin kanssa ulkona pitämässä sadetta sisäänkäynnin vieressä olevalla kujalla, missä haisee eilisillan olut ja pahempikin.

”Löysä päivä”, Jar sanoo täyttääkseen hiljaisuuden. Hän huomaa, että Carl valmistautuu ottamaan puheeksi kiuksallisen aiheen ja katselee ympärilleen siinä toivossa, että löytyisi muuta kiinnostavaa. ”Pizzansyöjä kello neljässä.”

”Missä?” Carl kysyy.

Jar nyökkää tien toiselle puolen kohti miestä, joka kävelee jalkakäytävällä ja puhuu samalla puhelimeen pitäen sitä vaakasuorassa suunsa edessä – kuin pizzanpalaa. Carl ja Jar katsovat häntä hymyillen. Molemmilla on pakkomielteenä ihmiset, jotka puhuvat puhelimeen jotenkin omituisesti: kupiksi taivutetun käden suojissa kuiskuttelevat salapuhujat tai ne jotka siirtelevät puhelinta korvan ja suun välillä. Pizzansyöjä on kuitenkin yksi heidän suosikeistaan.

”Tiedän, ettei asia kuulu minulle”, Carl sanoo ja vetää henkoset tupakastaan, kun mies katoaa ihmisten sekaan. Hän pitää tupakkaa pullean peukalonsa ja etusormensa välissä kuin liidulla kirjoittava lapsi. ”Mutta ehkä sinun kannattaisi hankkia apua, siis tuota noin, Rosa-juttuihin.”

Jar tuijottaa eteensä, kädet syvällä mokaakkinsa tas-

kuissa, ja katsoo, miten autot puskevat sateen läpi ja roiskuttavat vettä kadulle heidän viereensä. Hänenkin tekisi mieli tupakkaa, mutta hän yrittää lopettaa. Taas. Rosa ei koskaan polttanut. Jar on lähtenyt Carlin seuraksi osoittaakseen, ettei aiemmasta jäänyt mitään hampaankoloon. Ja välttääkseen kello yhdentoista palaverin.

”Olen ehkä löytänyt ihmisen josta voisi olla apua”, Carl jatkaa. ”Suruun erikoistuneen terapeutin.”

”Oletko hengailut taas hautausurakoitsijoiden kanssa?” Jar kysyy ja muistaa Carlin äskettäisen, huonosti päättyneen kokeilun ”hautajaisdeittaamisen” saralla. Carl oli ottanut lähtökohdakseen sen, että hautajaisissa ihmiset suorastaan suihkivat feromoneja – ”himossa on paljon surua, ja surussa paljon himoa” –, ja mennyt kuokkimaan muutamiin valvojaisiin löytääkseen rakkauden, ei nyt välttämättä leskestä, mutta jostakusta mustaan mekkoon pukeutuneesta, kuumasta ja hämmentyneestä hautajaisvieraasta.

”Se pyyhkäisi oikealle.”

Jar katsoo ystäväänsä yllättyneenä.

”Okei, ei pyyhkäissyt. Se auttaa minua yhden jutun kanssa.”

”Kertooko juttu Tinderistä?”

”Se ajatteli, että minua saattaisi kiinnostaa tutkimus musiikin terveysvaikutuksista terapeuttien odotushuoneissa. Siis että jos soittaisi vähän oldschooll-junkkaa niin ihmiset avautuisivat helpommin.”

”Pikemminkin hyppäisivät ikkunasta.” Jar on hetken hiljaa. ”Itse asiassa tänäaamuisen takia olen entistäkin vakuuttuneempi, että Rosa on elossa”, hän sanoo, ottaa Carlilta tupakan ja vetää kunnon henkisavut.

”Mutta eihän nainen ollut Rosa, vai mitä?”

”Olisi voinut olla, siinäpä se onkin.”

He seisovat hiljaa sadetta katsellen. Toivo on yksityistä ja haurasta, Jar ajattelee, ja muut sammuttavat sen kovin helposti. Hän vetää taas savut Carlin tupakasta ja ojentaa sen takaisin. Ei Carlia voi syyttää epäilevästä suhtautumisesta. He ovat lähdössä takaisin toimistolle, kun Jar äkkää jotakin: kadun toisella puolen Starbucksin ikkunapaikalle istuu pitkä mies. Musta North Facen takki, kaulukset pystyssä, maantien värinen tukka, tavalliset piirteet. Kasvoton ja helposti unohtuva, paitsi että Jar näkee hänet nyt kolmatta kertaa kahden päivän aikana.

”Tunnistatko tuon miehen?” Jar sanoo nyökäten Starbucksin päin.

”Enpä taida.”

”Oli ihan varmasti pubissa eilen illalla. Ja samassa bussissa.”

”Seurataanko sinua taas?”

Jar nyökkää muka myöntymisen merkiksi ja valmistautuu ystävänsä pilkkaan. Hän on maininnut tunteestaan Carlille aikaisemminkin, siitä että häntä seurataan.

”Tiedätkö, että yksi kolmesta ihmisestä kärsii vainoharhoista?”

”Niin harva?”

”Ne kaksi muuta tarkkailevat.”

Jar haluaisi kuitata asian naurahuksella, merkiksi siitä, että hän on kunnossa, että mielikuvitus vain tekee tepposiaan, mutta ei onnistu.

”Kun näin Rosan liukuportaissa, se tuntui...” Hän vaikeenee hetkeksi, antaa itselleen luvan katsahtaa mieheen vielä kerran. ”Rosa on tuolla jossain, ihan varmasti on. Rosa yrittää löytää tiensä takaisin.”

KUN KAIKKI ON MAHDOLLISTA, KEHEN VOI LUOTTAA?

Yön pimeydessä nuori nainen syöksyy aaltoihiin ja katoaa. Rosan itsemurha järkyttää kaikkia mutta tavallaan se on ymmärrettävä, onhan hänen isänsä juuri kuollut ja opiskelu Cambridgessa luo kovia paineita. Mutta onko tässä koko totuus?

Viisi vuotta myöhemmin läheiset ovat hyväksyneet Rosan kuoleman – kaikki paitsi Rosan poikaystävä Jar. Kun riivattu Jar etsii Rosaa ja näkee hänen kasvonsa joka puolella. Psykologin mukaan kyse on vain hallusinaatioista. Sitten Jar saa käsiinsä viestin: Löydä minut.

J. S. Monroen psykologinen trilleri on kuin vainoharhainen uni, joka kieputtaa lukijaa viimeiselle sivulle saakka.

**”Nopea, hivelevän hyvä ja
ennen kaikkea todenmakuinen.”**

KIRKUS REVIEWS

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-951-31-9209-9